

Svetujemo, da knjige, ki so v seznamih razdeljene na običajne stopnje, uporabljate **glede na bralne in jezikovne zmožnosti** bralcev:

- B – primerno za otroke med 3. in 6. letom, **tudi še v zgodnjem bralnem obdobju**
- 1. stopnja – primerno za učence 1., 2. in 3. razredov OŠ, **tudi še na 2. stopnji**
- 2. stopnja – primerno za učence 4., 5. in 6. razredov OŠ, **tudi še na 3. stopnji**
- 3. stopnja – primerno za učence 7., 8. in 9. razredov OŠ, **tudi za srednješolce**

Mentorji sezname vsekakor **dopolnjujte** tudi z drugimi knjigami iz preteklih let in predvsem z novostmi. Po svoji strokovni presoji jih **prilagodite zmožnostim** mladih bralcev, izbirajte in dodajajte pa jih tudi **po njihovih zanimanjih in željah**.

Seznami knjig so pripravljene s pomočjo *Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana (<http://www.mkli.si/prirocnik/item/451>), in z dovoljenjem PCMKK pri MKL.

Zgodovina

Deary, Terry; Hepplewhite, Peter: ***Enkratni Egipčani: grozna zgodovina***.

Prev. Andrej Pleterški. Ilustr. Martin Brown. Ljubljana: Alta media, 2013. (Grozne knjige), 144 str.

| 9 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, o avtorjih | Egipt, kulturna zgodovina, stari vek, zgodovina

(Za anotacijo glej: Ganeri, Anita: Ošabni oceani: grozna geografija.)

Dixon, Philip: ***Vitezi in gradovi***.

Prev. Tina Stanek. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010, 2015. (Pustolovec), 64 str.

| 9 | 3. stopnja | [ODLIČNO], ponatis | gradovi, kulturna zgodovina, srednji vek, vitezi

(Za anotacijo glej: Dyer, Alan: Vesolje; ASTRONOMIJA)

Macdonald, Beverley: ***Zapisano s krvjo: kratka zgodovina civilizacije*** (z vsemi krvavimi podrobnostmi).

Prev. Polona Kozic, Metka Osredkar. Ilustr. Andrew Weldon. Dob pri Domžalah: Miš, 2008.

(Spoznanja), 203 str.

| 9 | 2. stopnja | o avtorjih

Kar malce nenavadno, ne tako običajno koncipirana zgodovinska knjiga za mlade in tudi malo manj mlade bralce, je delo avstralske avtorice, napisana z namenom, da bi jih navdušila za vedo, ki še zdaleč ni zaprašena, temveč polna najrazličnejših nenavadnih, sočnih in celo izzivalnih zgodb. In tudi človeška narava se v pogled vsej tej dolgi zgodovini ni kaj dosti spremenila, še vedno nas »ženejo pohlep in poželenje, zavist in ponos, strah in jeza, pa tudi ljubezen in prijateljstvo, vdanost, usmiljenje, pogum in sočutje«, kot je zapisano v predgovoru knjige. Zgodovina je naša učiteljica, iz nje naj bi se kaj koristnega naučili za sedanost in tudi za prihodnost. Tudi naša sedanost je posledica zgodovine. »Zgodovina človeške civilizacije pa je pisana s krvjo«, je zapisano v zaključni misli uvodnika, zato je takšen naslov knjige upravičen. Knjiga prinaša najrazličnejše zgodbe posameznikov od najstarejših časov do danes, razvrščene v zbirna poglavja: kako se je človeštvo civiliziralo, naključni junaki in (malopridneži), postavljanje pravih vprašanj, vzpon in vzpon zahoda, pisana zbirka idej. Bralca želi spodbuditi, da bi poskušal sam pri sebi odgovoriti na zastavljena vprašanja, ki so večna in ne samoumevna. Tak koncept knjige pa duhovito podkrepijo mestoma tudi stripovsko zasnovane ilustracije. (DLV)

Morimoto, Junko: **Moja Hirošima = Watashino Hiroshima.**

Prev. Urban Belina, Staša Usnik, Anja Šterk. Ilustr. Junko Morimoto. Koper, Ljubljana: KUD AAC Zrakogled, Univerza, 2014, 37 str.

| 9 | 1. stopnja | [ODLIČNO], besedilo tudi v drugem jeziku, o avtorjih, spremna beseda
| druga svetovna vojna, Hirošima, Japonska, smrt, spomini, vojne

Avtorica slikanice, ki je v Hirošimi odraščala, bralcu na ogled postavi dve podobi mesta, torej pred in po atomski bombi, kar ima zavoljo kontrasta še posebej velik učinek. Moja Hirošima – k nam je prišla v obliki dvojezične izdaje, v slovenščini in japonščini, prvič pa je bila izdana leta 1987 v angleščini – je knjiga z jasnim poslanstvom, o katerem pričajo poučne informacije na koncu slikanice. Knjiga, ki bi jo lahko umestili med slikanice s problemsko tematiko, je v prvi vrsti predvsem poziv k miru in razumu. Junko Morimoto svojo zgodbo in zgodbo svojega rojstnega mesta pove brez velikih besed, jedrnato. Bolj zgovorne so njene ilustracije, v katerih lahko sprva morda celo uzremo nežnost, ki pa se spotoma transformira v moč – nežne podobe postanejo močne podobe, ki dobesedno izžarevajo grozo oziroma grozljivost dogodka in nepredstavljivo težo njegovih posledic in prav zato pustijo močan vtis, ki ga še podkrepi fotografski material. Moja Hirošima, slikanica, ki stavi tako na neizprosno moč podobe (in seveda osebne izkušnje), kot na (modrega) bralca, ki bi od vsega skupaj utegnil "kaj odnesti", je torej vse prej kot knjiga za kratkočasno in brezskrbno branje; je pa tudi takšne potrebno vzeti v roke. (GK)

Murphy, Glenn: **Zakladi: izgubljena in najdena bogastva.**

Prev. Neža Kralj. Tržič: Učila International, 2011. (Brezmejnost znanja), 64 str.

| 9 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], fotografije, prepognjeni listi
| iskanje, odkritja, zakladi, zgodovina

Nehru, Jawaharlal: **Očetova pisma hčerki.**

Prev. Maša Gedrih. Ilustr. Ajanta Guhathakurta. Ljubljana: Sodobnost International, 2014, 154 str.

| 9 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], o avtorjih, pismo, spremna beseda
| hčere, Indija, kulturna zgodovina, očetje, zgodovina

To je dokumentarna knjiga pisem, ki jih je pred 97 leti (leta 1928) pisal oče svoji odraščajoči hčerki. Gre za dve izjemni zgodovinski osebnosti; oče, politik, ki je Indijo popeljal v neodvisnost, hčerka pa bodoča indijska predsednica Indira Gandhi. Pisma, ki jih prežema pristno ljubeč odnos, so nastala v poletju, ki ga nista mogla preživeti skupaj, v njih pa desetletni Indiri oče pripoveduje zgodbe o nastanku vesolja, Zemlje, kamnin, fosilov, živih bitij, človeka ... (tudi evolucijsko teorijo!), nastanku različnih ras, jezikov, mitologij, verstev, filozofije ... Nevsiljivo ji budi vedoželjnost, jo uči opazovati svet in "brati iz knjige narave", ji vceplja domoljubje, etiko in humanizem. V knjigi so vse pozornosti vredni tudi predgovori h knjigi, ki so jih napisali predstavniki kar treh generacij rodbine Nehru-Gandhi (oče, odrasla hčerka Indira, njena vnukinja Prijanka). Pri tako vsebinsko bogati in sporočilni knjigi pa bi si vendarle želeli še nekaj nujno potrebnih kakovostnih izboljšav. Spoznanja, o katerih piše avtor, so stara skoraj 100 let, zato bi jih bilo potrebno obrazložiti z zgodovinskim kontekstom nastanka pisem v opombah, pa tudi v uredniški spremni besedi, kot nagovor slovenskemu bralcu. (DLV)

Pešak Mikec, Barbara; Budna Kodrič, Nataša: **Miška Mica najde Leopoldovo pismo Rozaliji.**

Ilustr. Tina Brinovar. Ljubljana: Zgodovinski arhiv, 2014, 25 str.

| 9 | 1. stopnja | [ZELO DOBRO], slikanica poučna | arhivi, duhovi, miši, živali v domišljiji

Poučna slikanica z miško Mico in duhcem Ferdijem, bralce popelje v svet arhivarjev. Miška in duhec odkrivata, kdo sta Leopold in Rozalija iz pisma, ki ga je Mica našla na podstrešju svoje hiše. Duhec miški prebere ljubezensko pismo, napisano v gotici, in ji razloži zgodovinske okoliščine, v katerih je nastalo, nato pa pokukata še v popisne pole in domovinske liste. S pomočjo arhivskega gradiva tako Mica in Ferdi ugotovita, da sta se Leopold in Rozalija najverjetneje spoznala na Ljubljanskem

kongresu, pozneje pa sta se poročila in sta prednika deklice Žive, ki živi v Micini hiši. Slikanica skozi zgodbo in prikupne ilustracije zanimivo in nazorno predstavi način in pomen dela arhivarjev. Manj znani pojmi iz besedišča arhivarjev so v tekstu odebeljeni in razloženi v slovarčku novih besed. Mladi bralci bodo tokrat stopili na novo, redko predstavljano področje, dobro domišljena pripoved, v katero je vpet prikaz arhivarskega dela, pa bo morda nekatere izmed njih navdušila nad razbiranjem osebne in družbene zgodovine iz starih dokumentov. (TB)

Rachlé, Sabrina: **Stari Egipt: zlato kraljestvo na Nilu.**

Prev. Milan Žlof. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. (Kaj in kako), 48 str.

| 9 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], fotografije, priročnik | antika, Egipčani, Egipt, zgodovina

Tek skozi čas.

Prev. Tina Stanek, Nataša Müller, Sanda Šukarov. Pregled slovenske zgodovine Martin Ivanič.

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011, 304 str.

| 9 | 2. stopnja | [ODLIČNO], fotografije, humor | zgodovina

Pregled svetovne zgodovine je v knjigi, ki bralce vabi na tek skozi zgodovinska obdobja, zasnovan kot dirka skozi čas. Zgodba se začne na prvi pogled standardno, saj v kronološkem zaporedju povzema dogajanja od prazgodovine do današnjega časa, za konec pa ponuja tudi vizijo prihodnosti in – v slovenski izdaji – še kratek pregled slovenske zgodovine. A kljub običajnemu okvirju je to fantastično potovanje od kamene do digitalne dobe nekaj posebnega. Odlikujejo ga vsebinske duhovitosti, različni komentarji in zabavni detajli ter humorni opisi posameznih zgodovinskih zanimivosti. Prav posebno pozornost pritegnejo oblikovne inovativnosti, ki, večinoma v grafično moderni podobi, stilno posnemajo značilnosti posameznih obdobij, vse z namenom, da bi se zgodovinska tematika čim bolj približala današnjim mladim bralcem. Zgodovinska snov, ki jo je do sedaj marsikdo imel za dolgočasno, je zdaj podana na najbolj sodobne in mladini razumljive načine: kratkočasi se lahko z reševanjem kvizov in igranjem različnih igranic, prebira časopisne novice, stripovske predelave in seminarske naloge na temo preteklih dogodkov, spletne predstavitev civilizacij in voditeljev, intervjuje z največjimi zgodovinskimi osebnostmi ter njihove bloge, osnovnošolska spričevala in gimnazijske letopise. Še več, bodoči zgodovinarji lahko navijajo v boksarskih dvobojih starodavnih vladarjev, se sprehajajo po zgodovini s pomočjo turističnih vodičev starega sveta, spremljajo televizijska poročanja o zgodovinski pomembnih revolucijah in si izbirajo ponudbe z reklamnih letakov nekdanjih inovacij. Tik pred koncem se lahko zabavajo še ob rekah slavnih mož, ob predstavitvi izbranih trčenih voditeljev in nenavadnih dejstev o zgodovinskih osebnostih ter ob duhovitem pregledu oblačil in obuval skozi čas. Knjiga, ki ni le zabavno čtivo, temveč je tudi nenadomestljiv učni pripomoček, je zato kot nalašč za zgodovinske navdušence, pa tudi za dvomljivce, ki se jim je doslej zgodovina zdela mrtva in neživljenjska. (ZSV)

Trapp, Kyrima: **Viteški grad.**

Prev. Maruša Mugerli Lavrenčič. Tržič: Učila International, 2014. (Kaj? Kako? Zakaj?), 17 str.

| 9 | 1. stopnja | [ODLIČNO], slikanica kartonka, zavihki | gradovi, srednji vek, vitezi, zgodovina

(Za anotacijo glej Erne, Andrea: **Odkrivamo vesolje; ASTRONOMIJA**)

Tyldesley, Joyce A.: **Egipt.**

Prev. Sabina Lodrant. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010. (Pustolovec), 64 str.

| 9 | 3. stopnja | [ODLIČNO] | Egipt, kulturna zgodovina, stari vek, zgodovina

(Za anotacijo glej Dyer, Alan: **Vesolje; ASTRONOMIJA**)

Pripravila: mag. Tilka Jamnik